

1. Synthese

Het herstel van de wereldeconomie zou bescheiden zijn in 2015, maar zou vervolgens verstevigen...

De groei van de wereldhandel zou, na een vrij matige prestatie in 2014, licht aantrekken in 2015 en verder hernemen in 2016. De herneming in de geavanceerde economieën is onder andere toe te schrijven aan de forse daling van de olieprijs. Al bij al zou de groei van de wereldeconomie respectievelijk 3,5 % en 3,8 % bedragen in 2015 en 2016. Het macro-economisch scenario voor de periode 2017-2020 gaat uit van een iets krachtigere groei van de wereldeconomie (3,9 %) dan tijdens de periode 2013-2016 (3,5 %).

...aangedreven door de Amerikaanse economie en, in mindere mate, door de opkomende economieën,...

De Amerikaanse economie zou gedurende de projectieperiode een belangrijke groeimotor van de wereldeconomie vormen. Onder impuls van de dalende olieprijs zou het Amerikaanse bbp in 2015 immers een hoge groei (2,9 %) laten optekenen en bijna even sterk presteren in 2016 (2,8 %). Daarna zou het groeitempo van de Amerikaanse economie gemiddeld 2,3 % bedragen. De groei van de opkomende economieën zou in 2015 (4,3 %) iets minder sterk zijn dan in 2014 (4,6 %) en in 2016 opnieuw aantrekken (4,7 %). Achter die evolutie schuilen echter aanzienlijke verschillen tussen de landen onderling. De groeivoorzichten zijn verslechterd voor de olie- en grondstoffenproducerende landen, maar zijn verbeterd voor landen zoals India en Indonesië. De groei van de Chinese economie zou vertragen als gevolg van een afname van de kredietverlening en het verkleinen van de vastgoedzeepbel, maar die vertraging zou beperkt blijven door de positieve effecten van de daling van de olieprijs.

...waardoor de economische groei in de eurozone geleidelijk verstevigt.

Na een teleurstellend 2014, waarin de groei beperkt bleef tot 0,9 %, zou de economische groei in de gehele eurozone opnieuw geleidelijk aantrekken tot 1,5 % in 2015 en tot 1,8 % in 2016. Die verbetering zou te danken zijn aan verschillende factoren: de forse daling van de olieprijs, de depreciatie van de euro, de bijkomende maatregelen van de ECB, het nieuw Europees investeringsplan en een minder restrictief begrotingsbeleid. In de periode 2017-2020 zou de bbp-groei gemiddeld 1,6 % per jaar bedragen voor de eurozone en 1,9 % voor de EU als geheel.

De inflatie in de eurozone zou vanaf 2016 aantrekken, maar beduidend onder de 2 %-grens blijven.

De inflatie in de eurozone bedroeg in 2014 gemiddeld slechts 0,4 %, waarbij de desinflatoire tendens zich eind vorig jaar nog versterkte. De groei van de geharmoniseerde index van de consumptieprijs zou daardoor niet meer dan 0,1 % bedragen in 2015. Die evolutie is uiteraard toe te schrijven aan de daling van de olieprijs, maar ook aan een terugval van de andere grondstoffenprijs. De inflatie in de eurozone zou vanaf 2016 opnieuw aantrekken door de geleidelijke stijging van de energieprijzen, de depreciatie van de euro in 2015, de impact van het programma voor de aankoop van staatsobligaties door de ECB en de herneming van de binnenlandse vraag. De inflatie zou daardoor oplopen van 1,2 % in 2016 tot 1,7 % in 2020.

De groei van de potentiële uitvoermarkten veert op in 2016, maar blijft daarna onder de grens van 5 %.

Na een toename van 3,3 % in 2014, zou de groei van de Belgische potentiële uitvoermarkten in 2015 en 2016 aantrekken tot resp. 4,6 % en 5,3 % onder impuls van een sterkere invoergroei bij onze belangrijkste handels-

partners. Bovendien zouden de op Belgisch niveau genomen loonkostenverlagende maatregelen (zie verder) en de depreciatie van de euro voor competitiviteitswinsten zorgen. Nadien zou de groei van onze uitvoermarkten uitkomen op gemiddeld 4,7 % per jaar. Dat is minder sterk dan in het decennium vóór het uitbreken van de crisis, maar identiek aan het gemiddelde tijdens de periode 2000-2013.

De Belgische bbp-groei zou aantrekken tot 2017...

Na twee jaren van nauwelijks positieve groei, nam het Belgisch bbp in volume toe met 1 % in 2014. De uitvoergroei verstevigde onder impuls van de conjunctuurverbetering in de eurozone en de binnenlandse vraag hernam. De Belgische economische groei zou aantrekken tot 1,2 % in 2015 en tot 1,7 % in 2017, om daarna licht te vertragen (1,5 % in 2020). De herneming tot 2017 zou worden ondersteund door de uitvoergroei en vooral door een sterkere bijdrage van de binnenlandse vraag.

...onder impuls van vooral de consumptieve bestedingen en de investeringen van de particulieren...

Na een toename met 1,0 % in 2014 zou de particuliere consumptie verder stijgen met 1,3 % in 2015. Het reëel beschikbaar gezinsinkomen (+1,5 %) wordt immers ondersteund door de daling van de olieprijs, de toename van de werkgelegenheid en een lager totaalbedrag aan betaalde personenbelastingen. In 2016 zou de koopkracht van de Belgische particulieren nauwelijks toenemen (+0,4 %), vooral als gevolg van de door de regering aangekondigde indexsprong. De consumptieve bestedingen van de particulieren zouden niettemin met 1,2 % toenemen door de daling van hun spaarquote. De indexering van de lonen (in de privésector en de overheidssector) en van de sociale uitkeringen zou in 2017 opnieuw licht positief worden, maar beduidend lager blijven dan de inflatie. In combinatie met een versnelling van de werkgelegenheidsgroei leidt dat niettemin tot een sterkere koopkrachtstijging in 2017 (1,1 %), die de consumptieve bestedingen ondersteunt (1,2 %). In het zog van een relatief gunstig economisch klimaat zou de consumptie in de periode 2018-2020 jaarlijks met iets meer dan 1 % blijven groeien. Na twee opeenvolgende jaren van terugval zouden de woningbouwinvesteringen van de gezinnen opnieuw aanknopen met een positieve volumegroei in 2014 (0,8 %) en 2015 (1,0 %). Tijdens de periode 2016-2020 zouden de woningbouwinvesteringen stijgen met gemiddeld 1,7 % op jaarbasis door de aantrekkende koopkracht en een herstellend consumentenvertrouwen.

...en van de bedrijven.

Na twee negatieve jaren stegen de bedrijfsinvesteringen in volume aanzienlijk in 2014, met 6,3 %. Ze zouden dit jaar echter met 0,9 % terugvallen, terwijl het investeringsklimaat zich handhaaft of zelfs nog verbetert. Het groeicijfer voor 2014 wordt immers opgedreven door enkele belangrijke aankopen in het buitenland. Zonder rekening te houden met die transacties zouden de bedrijfsinvesteringen zowel in 2014 als in 2015 met bijna 3 % toenemen. Dat groeitempo zou vervolgens nog licht versnellen en op het einde van de projectieperiode opnieuw vertragen.

De overheidsuitgaven daarentegen zouden de groei maar beperkt ondersteunen.

Tijdens de periode 2015-2020 zouden de overheidsinvesteringen gemiddeld met 1,6 % per jaar toenemen in nominale termen en met 0,5 % in volume. Dat is beduidend lager dan het waargenomen gemiddelde sinds het begin van de jaren 2000. Ook de volumegroei van de overheidsconsumptie zou historisch laag zijn (gemiddeld slechts 0,7 % per jaar, t.o.v. 1,6 % in de periode 2000-2013). Die groeivertraging, die rekening houdt met de beslissingen die gekend waren bij het afsluiten van deze vooruitzichten, is het gevolg van de talrijke geplande saneringsmaatregelen op alle beleidsniveaus.

De inflatie zou, na een vertraging gedurende vier opeenvolgende jaren, vanaf 2016 opnieuw aantrekken.

De inflatie, gemeten aan de hand van het nationaal indexcijfer van de consumptieprijzen (NICP), liep in 2012 nog op tot 2,8 %, maar koelde sterk af in 2013 (1,1 %) en bedroeg nog amper 0,3 % in 2014. In 2015 zou de inflatie slechts 0,2 % bedragen. Die vertraging hangt grotendeels samen met de prijzen van de energieproducten. Terwijl in 2012 nog meer dan 110 dollar werd neergeteld voor een vat Brentolie, liet de olieprijs tussen juli 2014 en januari 2015 een spectaculaire daling optekenen en dook hij zelfs onder 50 dollar om daarna licht te hernemen. Ook de onderliggende inflatie droeg de laatste jaren bij tot de inflatieafkoeling, niet alleen door de groeivertraging van de loonkosten per eenheid product, maar ook door een methodologische wijziging in de berekening van het NICP. Onder impuls van aantrekkende invoerprijzen en een geleidelijke stijging van de binnenlandse kosten zou de groei van het NICP evenwel hernemen vanaf 2016 en op het einde van de projectieperiode uitkomen op 1,6 %.

Een lichte afname van de broeikasgasemissies tussen 2015 en 2020...

De totale broeikasgasemissies zouden licht afnemen tijdens de projectieperiode. Die evolutie wordt grotendeels verklaard door de afname van de energiegebonden CO₂-emissies als gevolg van de structurele tendens naar het gebruik van minder vervuilende of hernieuwbare energiebronnen. Ook de afname van de N₂O-emissies en fluorgassen draagt bij tot dat resultaat. De niet-energiegebonden CO₂-emissies en de CH₄-emissies zouden daarentegen blijven toenemen. In 2020 zouden de totale broeikasgasemissies niet meer dan 111,9 miljoen ton CO₂-equivalenten bedragen, d.i. meer dan 20 % onder het niveau van het referentiejaar (het jaar 1990; 1995 voor de gefluoreerde gassen).

...maar bijkomende inspanningen inzake hernieuwbare energie zijn nodig om de doelstellingen tegen 2020 te bereiken...

Tegen 2020 moet België voldoen aan een reeks doelstellingen in het kader van het Europees Klimaat- en Energiepakket. Volgens onze vooruitzichten zouden de emissies van de sectoren die niet onder het Europees systeem voor handel in emissierechten vallen, onder het lineaire traject voor de periode 2013-2020 blijven dat gevolgd moet worden om het streefdoel te bereiken (-15 % in 2020), behalve helemaal op het einde van de projectieperiode. Daarnaast zou het aandeel van hernieuwbare brandstoffen, bij ongewijzigd beleid, ongeveer 10 % van het bruto energie-eindverbruik bedragen in 2020 (de doelstelling is 13 %) en zou, zonder rekening te houden met het gebruik van hernieuwbare elektriciteit, een aandeel van ongeveer 9,4 % bereikt worden in de transportsector (de doelstelling is 10 %). Bijgevolg zullen bijkomende inspanningen geleverd moeten worden om de doelstellingen tegen 2020 te bereiken.

...en ondanks het uitblijven van stroomonderbrekingen vorige winter zou België sterk afhankelijk blijven van stroominvoer.

Dankzij temperaturen rond hun gemiddelde waarde en massale stroominvoer werden de voorbije winter geen tekorten vastgesteld in de elektriciteitsbevoorrading. Een strenge winter zou tot meer onzekerheid leiden over de invoer uit Frankrijk en Nederland, en dan kunnen mogelijke stroomtekorten opnieuw actueel worden, vooral wanneer de centrales Doel 3 en Tihange 2 niet heropgestart zouden worden.

De arbeidskosten zouden dalen in de periode 2015-2016...

De nominale arbeidskosten per uur in de ondernemingen zouden in 2015 dalen met 0,1 %. Die evolutie is toe te schrijven aan de tijdelijke afschaffing van de automatische koppeling van brutolonen aan de gezondheidsindex, de blokkering van de brutolonen vóór indexering in 2015 en aan de daling van het totaalbedrag aan

ontslagpremies en van de bijdragen aan het 'Fonds voor sluiting ondernemingen'. In 2016 zouden de nominale arbeidskosten per uur met 0,2 % terugvallen in de nasleep van de effecten van de 'indexsprong' en de loonkostenverlagende maatregelen uit het Concurrentiepact (structurele werkgeversbijdrageverminderingen en gerichte loonsubsidies) en een beperkte stijging van de brutolonen vóór indexerings (0,5 %). Deze daling van de uurloonkosten zou samen met een positief wordende productiviteitsgroei de nominale arbeidskosten per eenheid product in de ondernemingen doen afnemen met 0,6 % in 2015 en met 0,8 % in 2016.

...maar de loongroei zou versnellen tegen 2020.

Met een gemiddelde jaarlijkse groei van de brutolonen vóór indexerings van 0,9 %, zouden de nominale arbeidskosten per uur vanaf 2017 gemiddeld met 1,9 % per jaar stijgen, wat lager is dan het waargenomen tempo sinds de toepassing van de loonnormen. Met een productiviteitsgroei die in lijn ligt van die van de brutolonen vóór indexerings, zouden de nominale arbeidskosten per eenheid product in de periode 2017-2020 gemiddeld met 1,0 % per jaar toenemen. De maatregelen die genomen werden om het arbeidsaanbod te verhogen (zie verder) temperen de loonstijging.

De beroepsbevolking zou blijven toenemen dankzij hogere activiteitsgraden van de 50-64-jarigen.

Over de periode 2015-2020 zou de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) toenemen met ongeveer 9 000 personen, wat veel minder is dan de afgelopen zes jaar (+193 000 personen). De bevolking op arbeidsleeftijd zou in 2015 en in 2016 in dezelfde mate toenemen als in 2014 (ongeveer 8 000 personen), beduidend minder stijgen in 2017 en zelfs dalen vanaf 2018. De afnemende bijdrage van het migratiesaldo compenseert dan niet langer de negatieve 'natuurlijke' evolutie van de bevolking op arbeidsleeftijd. Dank zij de sterke stijging van de activiteitsgraad in de leeftijdsklasse van 50-64 jaar, zou de beroepsbevolking niettemin met 148 000 eenheden toenemen tijdens de periode 2015-2020 (tegenover 159 000 eenheden in 2009-2014). Die evolutie zou ondersteund worden door de maatregelen van de huidige en de vorige regering. Zo zal het optrekken van de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden om aanspraak te maken op vervroegd pensioen het arbeidsaanbod in de leeftijdsklasse 60-64 jaar positief blijven beïnvloeden. Bovendien is de leeftijd om toegang te krijgen tot het werkloosheidsstelsel met bedrijfstoelag verhoogd en zijn de loopbaanvoorwaarden nog strenger geworden. Tot slot moeten personen die vanaf dit jaar in het stelsel terechtkomen voortaan beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt en wordt ook het stelsel van 'oudere werkloosheid' verder afgebouwd.

De jobcreatie steunt op de marktdiensten.

De binnenlandse werkgelegenheid hernam in 2014 en zou sterker toenemen in 2015 (+25 000 personen) en vooral in de periode 2016-2018 (+39 000 personen per jaar). Nadien verzwakt de toename terug, tot +26 000 personen in 2020. Over de periode 2015-2020 zouden meer dan 200 000 jobs gecreëerd worden. Door de sterke jobcreatie in de takken 'gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' en 'overige marktdiensten', zou het aantal werkenden in de marktdiensten toenemen met 228 000 eenheden, ondanks een veel beperktere stijging van de dienstenchequewerkgelegenheid (+6 000 personen, wat tienmaal minder is dan tijdens de afgelopen zes jaar). De werkgelegenheid in de verwerkende nijverheid zou blijven krimpen (-32 000 personen), maar minder sterk dan in de periode sinds het uitbreken van de financiële crisis, terwijl de werkgelegenheid in de bouw zou aantrekken (+14 000). Tot slot zou de werkgelegenheid in de niet-verhandelbare diensten teruggeschroefd worden (-9 000), vooral in de tak 'overheidsadministratie en onderwijs' (-14 000). Al bij al zou de werkgelegenheidsgraad¹ stijgen van 63,8 % in 2014 tot 66,5 % in 2020, met een sterke stijging in de leeftijdscategorie 55-64 jaar (van 46,6 % tot 57,2 %). Volgens de definitie die gehanteerd wordt in het kader van de EU2020-strategie (Enquête naar de arbeidskrachten, leeftijdscategorie 20-64 jaar) zou de werkgelegenheidsgraad 70,0 % bedragen in 2020, wat aanzienlijk lager is dan de doelstelling van 73,2 % die België heeft bepaald.

1. Administratief concept, gemeten als de verhouding tussen het totaal aantal werkenden (inclusief de personen van 65 en ouder) en de bevolking van 15 tot 64 jaar.

De werkloosheidsgraad zou dalen vanaf dit jaar.

Ondanks de zwakke economische groei tussen 2008 en 2014, is de werkloosheidsgraad¹ in die periode slechts matig gestegen, nl. van 11,7 % tot 12,4 %. Dit door de bijzonder trage productiviteitsgroei en negatieve schokken op de activiteitsgraden in de jonge en de middenleeftijdsklassen. Dit jaar zou het aantal werklozen afnemen met 4 300 eenheden en zou de werkloosheidsgraad uitkomen op 12,3 %. Rekening houdend met de respectieve dynamiek van de werkgelegenheid en de beroepsbevolking, zou het aantal werklozen sterker afnemen tussen 2016 en 2018, nl. met 34 000 personen, en zou de werkloosheidsgraad terugvallen tot 11,4 %. De vertraging van de economische groei en de versnelling van de productiviteitsgroei zouden vanaf 2019 tot een minder uitgesproken daling van de werkloosheidsgraad leiden. Die zou op 11,1 % uitkomen in 2020, wat al bij al zijn laagste niveau is sinds 1991. Over de gehele periode 2015-2020, zou het aantal werklozen dalen met 54 000 personen, wat de stijging van de afgelopen zes jaar compenseert.

Het overheidstekort zou in de periode 2015-2020 afnemen, zowel in effectieve als in structurele termen.

De situatie van de overheidsfinanciën zou verbeteren gelet op de daling van de rentelasten op de schuld, de restrictieve budgettaire maatregelen en de hervormingen door de verschillende beleidsniveaus, en het economisch herstel tijdens de eerste projectie jaren. Het tekort van de gezamenlijke overheid overschreed in 2014 tijdelijk opnieuw de grens van 3 % van het bbp, maar zou in 2015 teruggedrongen worden tot 2,7 %. Die verbetering zou zich vervolgens doorzetten, waarbij het tekort zou verkleinen van 2,5 % van het bbp in 2016 tot 1,1 % in 2020. Het primair overschot zou nagenoeg nul bedragen in 2015-2016 en uitkomen op 0,8 % van het bbp in 2020.

Het structureel tekort (d.w.z. gecorrigeerd voor het conjunctuureffect en voor eenmalige maatregelen en verschuivingen) zou met 0,4 % van het bbp afnemen in 2015, met 0,3 % van het bbp in 2016 en globaal genomen nog met 0,8 % van het bbp over de periode 2017-2020. Er zouden echter bijkomende maatregelen nodig zijn om de jaarlijkse structurele verbeteringen van 0,7 % van het bbp te verwezenlijken zoals voorzien in het Stabiliteitsprogramma.

De ontvangsten zouden dalen tot in 2017 en de uitgaven tot het einde van de projectieperiode.

De daling van de ontvangsten begon in 2014 en zou zich doorzetten tot in 2017. De ontvangsten nemen af van 51,5 % van het bbp in 2013 tot 49,9 % in 2017. De terugval van de niet-fiscale ontvangsten is nog meer uitgesproken omdat ze bijzonder hoog waren in 2012-2013. De fiscale en parafiscale ontvangsten dalen ook, dit door ongunstige prijseffecten zoals de daling van de energieprijzen, die de btw-ontvangsten negatief beïnvloedt, en door een looncontext die gunstiger is voor de ontvangsten uit de vennootschapsbelasting dan voor de ontvangsten (met een hoger impliciet tarief) uit belastingen en bijdragen op de lonen. Daarnaast dragen de verhoging vanaf 2015 van de aftrekbare forfaitaire beroepskosten in de berekening van de personenbelasting en de socialebijdrageverminderingen in 2016 bij tot de ontvangstendaling. De ontvangsten zouden zich stabiliseren in 2018 en op het einde van de projectieperiode een lichte stijging laten optekenen (50,1 % van het bbp in 2020), o.m. als gevolg van de opheffing van de loonblokkering.

De uitgaven lopen sinds 2013 terug en zouden tot 2018 snel blijven dalen, nl. van 54,4 % van het bbp in 2013 tot 51,5 % in 2018. De daling zou minder uitgesproken zijn op het einde van de projectieperiode (51,2 % van het bbp in 2020). De daling tijdens de periode 2014-2016 vloeit deels voort uit de niet-indexering van de lonen en de sociale uitkeringen en, meer algemeen, uit het verschil tussen de bbp-deflator en de binnenlandse prijzen die de evolutie van de verschillende uitgavencategorieën beïnvloeden. Ze is ook het gevolg van de budgettaire besparingsmaatregelen van de verschillende beleidsniveaus. Op middellange termijn zou het behoud of de versterking (naargelang het beleidsniveau) van de beperkingen inzake werkingskosten nog licht neer-

1. Volgens FPB-definitie (administratief concept, inclusief 'oudere werklozen').

waartse druk op de uitgavenratio kunnen uitoefenen. De hervormingen op het vlak van sociale uitkeringen, in het bijzonder voor werkloosheid en pensioenen, maken het mogelijk de ratio van de sociale uitgaven ten opzichte van het bbp meer in bedwang te houden dan tijdens het vorige decennium, toen die ratio fors toenam. De rentelasten, ten slotte, dalen aanzienlijk en ononderbroken (van 3,2 % van het bbp in 2013 tot 1,9 % in 2020).

Tegen 2020 zou het tekort van Entiteit I afnemen tot 1,1 % en zou Entiteit II in evenwicht zijn.

Het primair overschot van de federale overheid verbetert sterk in 2015, maar die verbetering is deels van boekhoudkundige aard: de nieuwe ontvangsten uit de regionale personenbelasting worden in het ESR verrekend op het ogenblik van de inkohiering en dekken dus maar gedeeltelijk, voor het eerste jaar waarin de staatshervorming wordt uitgevoerd, het bedrag dat op kruissnelheid zou toekomen aan de gewesten. Afgezien van een daling in 2016 als gevolg van dat fenomeen, zou het primair overschot continu stijgen tot 2018, waarna het licht daalt in 2019-2020. Gecombineerd met de forse daling van de rentelasten zou het tekort van de federale overheid toenemen van 1,3 % van het bbp in 2015 tot 1,9 % in 2016 en zich vervolgens stabiliseren op 1,1 % in de periode 2018-2020. Dat stemt overeen met het tekort van Entiteit I aangezien de rekening van de sociale zekerheid over de gehele periode in evenwicht is in de veronderstelling dat de federale overheid de overdrachten aan de sociale zekerheid voortzet. Het vorderingensaldo van de gemeenschappen en de gewesten wordt omgekeerd beïnvloed door het hierboven beschreven boekhoudkundig fenomeen: het saldo bedraagt -1,3 % van het bbp in 2015 en verbetert tot -0,5 % in 2016. De gemeenschappen en gewesten zouden in 2020 een licht overschot boeken (+0,1 %). De rekening van de lagere overheid vertoont een licht begrotingstekort tijdens de volledige periode. De rekening van Entiteit II zou in 2020 niettemin in evenwicht zijn.

Lichte daling van de schuldgraad op middellange termijn.

De overheidsschuld zou in 2015 106,9 % van het bbp bedragen, tegenover 106,5 % in 2014. Die toename is voornamelijk te wijten aan de zwakke nominale economische groei. Nadien zorgen de daling van de impliciete rente (als gevolg van de lage rentevoeten), de herneming van de nominale economische groei en de verbetering van het primair saldo voor een – aanvankelijk bescheiden, maar vanaf 2018 meer uitgesproken – daling van de schuldgraad. Zonder bijkomende maatregelen volstaat die daling echter niet om de overheidsschuld opnieuw onder de grens van 100 % van het bbp te doen uitkomen tegen 2020.

De “Economische Vooruitzichten 2015-2020” werden opgesteld aan de hand van de beschikbare informatie op 28 april 2015.

De bijlagen zijn voortaan enkel nog beschikbaar in elektronische versie (www.plan.be)

TABEL 1 - Voornaamste macro-economische resultaten

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gemiddelde van de periodes	
								2009-2014	2015-2020
Vraag en productie (kettingeuro's, referentiejaar 2005)^(*)									
- Consumptieve bestedingen van de particulieren ^a	1,0	1,3	1,2	1,2	1,3	1,1	1,0	1,0	1,2
- Consumptieve bestedingen van de overheid	0,7	0,5	0,7	0,6	0,6	0,8	1,0	1,1	0,7
- Bruto-investeringen	5,1	0,2	2,4	2,7	2,9	1,9	1,9	-0,1	2,0
. Ondernemingen ^b	6,3	-0,9	2,8	3,2	3,1	3,2	2,7	-0,0	2,4
. Overheid	7,1	5,3	1,9	1,1	3,4	-6,1	-2,4	2,9	0,5
. Woongebouwen	0,8	1,0	1,3	1,9	2,1	1,6	1,3	-1,3	1,5
- Voorraadwijziging ^c	-1,2	-0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0	-0,0	-0,6	-0,0
- Totale binnenlandse vraag	0,6	0,8	1,4	1,4	1,5	1,2	1,2	0,3	1,3
- Uitvoer van goederen en diensten	3,3	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,0	2,5	4,0
- Totale finale vraag	1,8	2,2	2,5	2,7	2,7	2,6	2,6	1,3	2,6
- Invoer van goederen en diensten	2,8	3,5	3,7	3,8	4,0	3,8	3,7	2,4	3,7
- Bruto binnenlands product	1,0	1,2	1,6	1,7	1,7	1,5	1,5	0,5	1,5
- Bruto binnenlands product (lopende prijzen)	1,8	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,1	2,7
- Bruto binnenlands product per hoofd (reëel)	0,6	0,8	1,1	1,3	1,3	1,1	1,1	-0,2	1,1
- Reëel bruto nationaal inkomen	1,2	2,1	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	0,1	1,5
Prijzen en kosten^(*)									
- Consumptieve bestedingen van de particulieren	0,7	0,2	1,2	1,2	1,4	1,5	1,6	1,4	1,2
- Gezondheidsindex	0,4	0,5	1,0	1,2	1,3	1,5	1,6	1,6	1,2
- Bruto-investeringen	0,2	0,1	0,5	0,9	1,2	1,3	1,6	1,4	0,9
- Uitvoer van goederen en diensten	-0,8	-0,2	1,5	1,8	1,9	2,0	2,1	0,6	1,5
- Invoer van goederen en diensten	-1,0	-1,2	1,7	2,1	2,2	2,2	2,3	0,5	1,6
- Ruilvoet	0,2	1,0	-0,2	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,0
- Bruto binnenlands product	0,7	1,0	0,9	0,9	1,2	1,3	1,3	1,6	1,1
- Langetermijnrente (10j.)									
. Nominaal	1,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	3,1	0,8
. Reëel	1,0	0,3	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	1,7	-0,4
- Kortetermijnrente (certificaten, 3m.)									
. Nominaal	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,2	0,4	0,5	0,4	0,1
. Reëel	-0,6	-0,4	-1,4	-1,2	-1,2	-1,1	-1,1	-1,0	-1,1
Werkgelegenheid									
- Werkgelegenheid (in duizendtallen)	4559,8	4585,2	4622,0	4663,2	4702,7	4734,8	4761,3	4521,1	4678,2
. Wijziging in duizendtallen	17,2	25,5	36,8	41,2	39,5	32,0	26,5	17,0	33,6
. Wijziging in %	0,4	0,6	0,8	0,9	0,8	0,7	0,6	0,4	0,7
- Werkloosheid, definitie FPB (in duizendtallen)	656,0	651,7	645,1	631,5	617,3	609,4	602,4	645,7	626,2
. Wijziging, in duizendtallen	1,5	-4,3	-6,6	-13,6	-14,3	-7,9	-7,0	9,2	-8,9
- Werkloosheidsgraad, definitie FPB	12,4	12,3	12,1	11,8	11,4	11,2	11,1	12,3	11,6
- Werkzoekenden (in duizendtallen)	597,7	604,9	609,3	606,1	601,8	603,2	601,0	566,8	604,4
. Wijziging, in duizendtallen	14,0	7,3	4,4	-3,2	-4,3	1,4	-2,2	16,3	0,6
- Productiviteit per uur (marktbedrijfstakingen) ^(*)	0,4	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,2	-0,1	0,8

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gemiddelde van de periodes 2009-2014 2015-2020	
Inkomens									
- Reëel uurloon (marktbedrijfstakken) ^(*)	0,1	0,0	-0,6	-0,7	0,4	1,3	1,5	0,6	0,3
- Loonkosten per eenheid product (marktbedrijfstakken) ^(*)	0,1	-0,5	-0,5	-0,3	0,9	1,6	1,9	1,8	0,5
- Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren ^(*)	1,5	1,5	0,4	1,1	1,2	1,3	1,2	0,4	1,1
- Spaarquote van de particulieren ^a	13,8	14,0	13,3	13,1	13,0	13,2	13,3	15,1	13,3
- Loonmassa in % van het nationaal inkomen	51,4	50,7	50,0	49,6	49,5	49,7	50,0	50,6	49,9
- Winstmarge van de ondernemingen ^d	31,7	32,7	33,7	34,2	34,3	34,2	34,0	31,8	33,8
- Brutorendement van de kapitaalvoorraad ^e	17,5	18,3	19,2	19,6	19,7	19,6	19,4	17,4	19,3
Overheidsfinanciën									
- Verplichte afhoudingen ^(**)	44,5	44,4	44,2	44,0	44,0	44,1	44,2	43,5	44,1
- Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de gezamenlijke overheid									
. in miljard euro	-12,9	-11,3	-10,6	-9,0	-7,1	-5,7	-5,1	-14,8	-8,1
. in % van het bbp	-3,2	-2,7	-2,5	-2,1	-1,6	-1,2	-1,1	-3,9	-1,9
- Overheidsschuld									
. in % van het bbp	106,5	106,9	106,6	105,9	104,7	103,3	101,6	102,6	104,8
Verrichtingen met het buitenland									
- Netto-uitvoer									
. in miljard euro	7,5	12,7	13,3	13,7	13,9	14,9	16,2	5,3	14,1
. in % van het bbp	1,9	3,1	3,2	3,2	3,1	3,3	3,4	1,4	3,2
- Saldo van de lopende verrichtingen met het buitenland									
. in miljard euro	-3,0	1,7	1,4	2,2	2,1	2,9	3,7	0,9	2,3
. in % van het bbp	-0,7	0,4	0,3	0,5	0,5	0,6	0,8	0,3	0,5
Groei van de bedrijfstakken^(*) (toegevoegde waarde tegen basisprijzen in volume)									
- Industrie (totaal), waarvan	1,5	1,1	1,3	1,5	1,3	1,3	1,2	0,0	1,3
. Verwerkende nijverheid	0,9	1,3	1,2	1,5	1,3	1,3	1,3	-0,7	1,3
. Bouw	2,7	0,1	1,5	1,5	1,7	1,2	1,5	1,8	1,2
- Marktdiensten, waarvan	1,0	1,5	1,8	2,0	2,1	2,0	1,8	0,6	1,9
. Vervoer en communicatie	-1,6	0,9	1,7	2,3	2,2	2,0	1,5	-0,5	1,7
. Overige marktdiensten ^f	1,3	1,6	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9	0,7	1,9
Niet-verhandelbare diensten	0,8	-0,4	0,5	0,3	0,3	0,4	0,7	1,0	0,3

a. Huishoudens en izw's ten behoeve van de huishoudens.

b. Exclusief de investeringen van bepaalde overheidsbedrijven die opgenomen zijn in de bruto-investeringen van de overheid.

c. Bijdrage tot de bbp-groei.

d. Bruto-exploitatieoverschot in % van de toegevoegde waarde tegen basisprijzen - marktsector zonder landbouw.

e. Bruto-exploitatieoverschot in % van de kapitaalvoorraad tegen vervangingskost - marktsector zonder landbouw.

f. Inclusief handel en horeca, krediet en verzekeringen, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

(*) Groeivoeten in %.

(**) Geheel van fiscale en parafiscale afhoudingen in verhouding tot het bbp.